

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4, 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 6 Octobre 24 Sept. 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Din lucrarile societatii academice.

Dn. profesorul Maximu cá referente alu comisiunii filologice pregatise proiectulu de ortografia, din care 2 parti se publicara si in Gazet'a Nrii 71 et 72. Acelu proiectu se luase de basea desbateriloru societatii, inse dupa vreo trei siedintie fórte ostenit6se s'a vedutu ca acelasi coprindea mai multe detalieri, asupra carora se escá dispute lungi si rapit6re de timpu multu, facu cá cestiunea se si potea náinta mai de una parte. In siedinti'a IX (séu numerandu dela inceputulu lucrariloru a XXVI) se luá de basea a desbaterii urmatoriulu proiectu scurtu, elaboratu de dn. Cipariu si subscrisu de mai multi membrii cá:

Propositiune ortografica.

§ 1. Alfabetulu romanu coprinde t6te literele alfabetulu latinu, care sunt usitate in limbele Europei de astadi, adica acestea 25: a b c etc.

§ 2. Pentru limb'a romanésca de acum alfabetulu acesta coprinde, pre de o parte mai multe litere de catu sunt de lipsa si anume K Q si Y, pre de alta parte inse mai pucine.

a) Dintre vocali, pentru ε , ε , inca si pentru ε si o a, candu se pronuntia cá vocali simple.

b) Dintre consonanti, pentru ε , ε , ε , si ε .

§ 3. Sunetele vocali si consonanti pentru care ne lipsescu litere in alfabetulu latinu, t6te sunt derivate prin fonetismulu limbei din acelea, pentru care se afla litere in alfabetulu latinu.

§ 4. Deci regul'a ortografica generale:

a) T6te sunetele primitive etimologice sunt a se scrie cu literele corespundiet6re din alfabetulu latinu. J face ε .

b) T6te sunetele derivate sunt a se scrie cu literele suneteloru primitive, din care se deriva.

§ 5. Regulele ortografice speciali si in detaliu se voru determiná cu precisiune in partea analitica a gramaticoi romanesci la locul unde se va pertracta fonetic'a limbei romanesci.

Subscrisi: Tim. Cipariu, A. T. Laurianu, G. Baritiu, I. Strajescu, Titu Maiorescu, Io. C. Maosimu, Iosifu Hodosiu, Alecs. Romanu, N. Ionescu, I. Caragiani.

Se primesce luarea in consideratiune si se incepe desbateria in detaliu.

Dupa mai multe discusiuni se primescu t6te punctele in unanimitate; numai la § 2 observa dn. Eliadu, ca nu se póte invoii la formularea lui, fiindca ar' puté da locu la intielesulu, ca literele K Q si Y aru fi de prisosu in scrierea romana si ca prin urmare s'aru sc6te afara din alfabetulu romanu.

Dn. N. Ionescu declara, ca dumnealui a primitu si primesce propositiunea subscrisa si de densulu, inse intielege asié, ca cestiunea de a, scrie fara cedile, este dejá judecata.

Apoi punenduse la votu propositiunea in totalu, se primesce de catra toti, inse de catra dn. I. Eliadu cu reserva la § 2, care se nu se intieléga ca literele K Q si Y se scotu din alfabetulu romanu.

— Terminanduse cestiunea ortografica, se citește in aceeași siedintia program'a concursului pentru o gramatica romana, precum urméza.

PROGRAM'A CONCURSULUI

pentru un'a gramatica romana.

Partea I analitica.

Partea analitica se va desparti in d6na sectiuni, din care sectiunea I va fisa:

a) Numerulu suneteloru articulate din limb'a romana atatu originarie catu si derivate, relatiunea intre acestea d6na specie de sunete, cauzele trecerii din originarie in derivate, mai incolo din derivate in alte derivate, avendu in vedere totu de odata si la fiacare sunetu, nu numai relatiunea loru naturala, dara si ceea ce se afla si in alte limbe latine, anal6ge cu cea din limb'a romanésca.

b) Numerulu litereloru din alfabetulu latinu, care au se represente sunetele articulate ale limbei romanesci, atatu cele originarie, catu si cele derivate, aratandu regulele generali si speciali ale scrierii loru, éra in casurile de exceptiune enumerandu t6te cate intra in cadrulu acestoru casuri.

De aceea sectiunea I va costa din d6na capete principali: unulu tractandu despre fonetica si altulu tractandu despre ortografia. Éra sectiunea II-a etimologica coprindeudu flecsiunea si derivatiunea vorbeloru, va ecsamina t6te partile cuventulu un'a dupa alt'a intru t6te formele loru cate se afla astadi in t6ta romanimea, din ambele dialecte principali si cate s'au aflatu in usulu limbei romanesci comparandule cu ale celorlalte limbe latine; — va alege si va fisa formele cele mai corecte pe basea principiulu etimologicu intre terminii limbei romanesci, si numai unde va lipsi acestu criteriu, recurendu si la analogi'a si chiaru etimologi'a celorlalte limbe latine, va constata neregularitati ce au intratu in formele limbei pretutindenea si va esplica caus'a acestoru neregularitati, si, déca se va putea, inca va si proiecta, in ce modu ar' fi cu putintia a se regula, celu pucinu in catuva, fara a se lovi in usulu generale alu limbei romanesci.

Celelalte se lasa in vederile fiacarui concurentu.

Marimea opului are se fia dela 15 c6le in susu tiparite in 8° mare cu litere numite garmond.

Terminulu concursulu pana candu manuscrisele au se vina in cancelari'a Delegatiunii societatii academice este 15/27 Iuliu 1868. Cele venite mai tardiu nu se voru lua in consideratiune. Se cere cá manuscrisele se fia sorise curatu, legibile si cu mana straina, éra nu a autorelui, formatu 4° séu folio si paginate.

In fruntea manuscrisulu va fi scrisa o devisa (motto) in veri care limba si totu cu mana straina.

Pe langa ms. se va alaturá si o scris6re inchisa in plicu si sigilata fara initialele autorului si adresata catra societatea academica, portandu pre adresa din afara si devis'a manuscrisulu scrisa érași de mana straina. In intrulu scris6rei autorele se va numi pre sene.

Manuscrisele se voru censurá si judecá prin sectiunea filologica, care va propune societatii academice in siedintia plenaria, premiarea aceluia din operatele venite, care va meritá premiulu destinatu pentru acésta lucrare si care e de 300 galbeni.

Manuscrisele nepremiate se voru pastrá in archivulu societatii pana ce se voru reclamá de autorii loru, ale caroru nume remanu necunoscutu, fiindca plicurile ce le voru coprinde nu se voru deschide.

Acésta programa dupa óre care discusiune se primesce in unanimitate.

Timpulu fiindu inaintatu siedinti'a se redica la 5 óre.

Program'a de dictionariu romanescu statorita in siedinti'a X din 12/24 Septembre 1867.

Acésta programa este, precum arata coprinsulu ei, numai cá o pregatire la opulu celu maretiu. Scopulu ei este stringerea materialulu necesariu la complinirea dictionarioloru cate s'au vedutu pana acum in limb'a romanésca,

dupa care ap6 va urma a se face in decursulu aniloru ecsaminarea critica, alegerea scrupul6sa, ordinarea cuventeloru, definirea loru, séu adica defigerea semnificatiunii fiacaruia. Program'a de facia se marginesce numai la adunarea cuventeloru. Aceeasi tiene:

§ 1. Pentru lucrarea unui dictionariu romanu se aduna mai antai materialele necesariu, care va coprinde t6te vorbele cate se audu in gur'a poporulu si cate se afla in cartile sorise pana la anulu 1830, veroare aru fi, pentru cele tiparite, dat'a imprimarii loru.

§ 2. Cu cetirea cartiloru dinainte de 1720 si scoterea dia ele a cuventeloru séu acceptiuniloru de cuvente, cum si a formeloru ce nu se afla in dictionariile publicate pana astadi, se insarcina dlu canonicu Timoteiu Cipariu.

Societatea va cautá prin delegatiunea sa a procurá dlu canonicu acelea din cartile séu manuscrisele ce se souu ca s'au nascutu pana la 1720 si pre oare dsa nu le are inca la mana.

Pana la sesiunea venit6ria se voru luá mesuri cá se se faca unu catalogu catu se póte de exactu pentru cartile dela 1720—1830.

§ 3. Pentru adunarea vorbeloru din gur'a poporulu, in forma de vocabularie provinciali, societatea institue retributiuni*) pentru aceia cari, prin ingrigirea si directiunea membriloru societatii, din provinciile respective, impartindusile singuri in regiuni, aru representá la sesiunea venit6ria asemeni vocabularie coprindeit6rie de cuvente, acceptiuni de cuvente, séu si forme de vorbe ce nu se afla in dictionariile pana astadi publicate.

§ 4. Pentru o c6la manuscrisa de 40 linie de pagina si 50 litere de linia, aprocsimativu, se da o retributiune de unu galbenu.

§ 5. Societatea pune din fondurile sale, la dispusitiunea fiacarui membru cate 3 esemplarie din dictionariile pana astadi publicate si anume: 1. Dictionariulu de Bud'a, 2. celu de Blasiu, 3. alu lui Raoul, 4. alu lui Polizu, 5. alu lui Pisone.

§ 6. La fiacare cuventu se va dá: 1) etimologi'a unde este posibilu; 2) insemnarea primitiva elucidata cu óre cari frasi, alegunduse de preferentia proverbiale poporali; 3) diverse alte insemnari de asemena elucidate prin frasi si proverbia poporali; 4) traducerea fiacarui din aceste insemnari intru un'a din limbe, latina, italiana, francesca, germana séu greca, pre oare luoratoriulu ar' cun6sce o mai bine.

Programele impartasite aici sunt sc6se din protocolulu séu cum se dice in Romani'a procesulu verbalu incheietu pre scurtu asupra lucrariiloru fiacarei siedintie. Cuprinsulu acestoru programe trebe se se ia numai de ceea ce este elu intru adeveru, adica inceputulu de activitatea societatii pe urmat6rele diece luni, adica pana 1/13 Aug. 1868. Cu alte cuvente: Societatea academica isi luá siesi unu pensum, o lectiune pe diece luni. Timpulu va arata déca acelea lectiuni voru fi fostu usi6re destulu, séu prea grele. La elaborarea unui dictionariu se cere o viétia intréga de omu. Cei 40 membrii ai societatii francesci au lucratu 40 ani la dictionariulu academicu, cu t6te acestea urmasii loru inca totu mai au de lucru cu acelasi. Multi lexicografi au muritu fara cá se si fia ajunsu scopulu in totu cursulu vietii loru. Un'a este a elabora unu dictionariu si cu totul alt'a cá se traduci cateva mii de cuvente in vreo limba séu alta. Chiaru si acésta lucrare dia urma este anevoi6sa destulu si adesea compromi-tiet6re.

Precum vedeti, scopulu societatii academice este si trebeia se fia pentru inceputu numai o culegere a cuventeloru, fraseloru si idiotismeloru

*) Onorarie, respaltire in bani.

cate nu sunt culese in dictionarele tiparite pana astadi. De unde se se culega acelea? Din gur'a poporului de pretutindenii pe unde locuiescu romani, cum si din cartile mai vechi si mai noua cate se afla tiparite in limb'a romanésca. Membrii societatii s'au invoitu cá se se culega orice cuvente sunt in usu comunu in diferite tienuturi, fara a cauta la originsa lor, pentruca acésta se va ceroceta mai tardiu dupace se voru aduna tóte.

In Gramatica se voru respecta formele ambelor dialecte, adica ale celui din Dacia si ale celui din Macedonia, Tesalia, Epirus si Grecia propria pe unde locuiescu romanii numiti macedovalachi.

Dupa acestea póte judeca oricine, déca societatea academica si-a luatu siesi pensum destulu de mare pe 10 luni. — G. B.

Brasiovu 20 Sept. 2 Oct. 1867.

Eri la trei óre si diumetate dupa amiédi comerciantii nostri mersera a bineventa pre ilustrii membrii ai societatii academice romane si anume pe pre on. d. canonicu metropolitu Timoteu Cipariu, d. Al. Romanu si pe franculu si lealulu aparatoriu alu drepturilor si alu autonomiei transilvane Dr. Hodosiu.

D. Popoviciu comerciantu in numele romanilor brasioveni binevontá pe ilustrii nostri ospeti pentru fericit'a lor reintornare din capital'a Romaniei libere si pentru maretulu succésu, ce acésta societate este destinata a aduce romanismului. Apoi adresanduse catra Dr. Hodosiu a adaugatu: „Sultemu fericiti a ve esprima si prin graiu adunc'a nóstra recunoscintia pentru maréti'a si abnegat'a aparare ce aduceti fara incetare in favórea iubitei nóstre patrie autonóme si mame comune, pe lunga adresele ce v'am tramisu la Pest'a. La aceste cuvinte bine simtite deputatiunea rupse in se traiésca societatea academica romana!!!

D. can. Cipariu multiami populatiunei in termini scurti, nobili si fórté apriati. D. Romanu response: ca basea romanismului s'a pusu prin asediarea literelor alfabetice, care voru fi de adi inainte simbolulu credintiei tuturor. Dr. Hodosiu multiami deputatiunei in terminii urmatori: „Jovu a disu: Omulu este nascutu pentu a lucra, precum paserea este nascuta pentu a sbora. Lucrulu este legea naturei ómenesci, este frenulu patimilor lui. Dv. ati intielesu acésta lege, si ati lucratu pe terenulu de comerciantii, pe terenulu de a redica scole si pe intregulu terrenu alu simtimentelor romanesci. Dv. Brasiovenii, singuri cetatiani ai unei singure cetati — mai — romane in Transilvania, aveti si putere materiala, si trebue se aveti si simtiulu de a lucra si mai multa si mai bine pentu romani. Nu soiu, dar' este ceva in romanu ce credia acelu cutgetu, acelasi simtimentu unicu romanescu. Ve multiamescu, Domniloru si fratiloru.“

Aceste cuvinte, si cele dise de ceilalti membri ai societatii academice, fusera acoperite de aplause si de urari prelungite.

Liniscea restabilinduse, d. Ciurcu invita pe ilustrii nostri ospeti la unu banchetu oferitu de comerciu si de inteligentia in onórea ddloru.

Pre on. d. canonicu Cipariu decliná acésta invitare din caus'a debilei sale sanatasi si mai cu séma fiindu'i dispositiunea facuta a calatori indata la loculu oficiului. Ceilalti primira cu mare curtenire si recunoscintia.

La 8 óre éra orasianii nostri se aflá adunati intr'o sala marétiá, bine decorata si iluminata a giorno. La intrarea ilustriloru óspeti, se facu tacere, Dn'a Hodosiu insocia pe barbatulu seu, urari de se traiésca rupseia tacerea de bucuria provenita din caus'a Dómei.

Érá unu ce imposantu a vedé acésta mul time plina de viétiá si de dorintie incongruandu pe ilustrii óspeti, demnii aparatori ai nationalitatii si salvatorii ougetului. Nu voiu vorbi nimic asupra banchetului, Brasiovulu, fruntarea Bucuresciloru, a sciutu a i rapi elegantia si luculu seu. Trecu dar' peste totu si ajungu la toastulu de bineventura, unde redicatorulu s'a destinsu prin panegiric'a facuta societatii academice in genere si folosele ce astepta fiacare romanu in parte.

P. O. D. A. Romanu response acestui toastu cu o afabilitate marétiá, fiacare cuventu cadea cá o roua asupra animelor nóstre, si fini multiamindu pentu acésta nessteptata cur-

tenia din partea Brasiovenilor. Vocea sa facu a se resuna pentru prim'a óra cuvinte, care potu otari destinatele unei tieri. Vivat prelungite acoperira vocea vibranta a oratorului.

Dr. Hodosiu response cam in acelasi modu, inse a adaugatu: Romanulu nu póte peri, ca-ci este sentinela pusa de Rom'a in Orientu pentru apararea civilizatiunei in contra invasiunei intunerecului. Póte ca ne vomu reintórcé la tóte cele rostite, astadi ajunge numai a dice, ca ambii oratori fusera inecati de aplause si de vivate: Traiésca totu Romanulu! fuse de mie de ori repetatu.

Unu altu oratore se redica candu tacerea se restabili si fiinduca érá vorba de academia, scole si de litere, vorbi mai pe largu asupra binefactoriloru invetiamentului, dete asemene pagina cuvenita par. metropolitu Siaguna pentu fundatiunea scolastica si alte multe. Acésta oratiune fú primita cu aplause prelungite si cu se traiésca.

Dar' cea ce fuse corón'a banchetului fú oferirea ce se facu domnei Hodosiu de unu buchetu pusu intr'unu pocalu de argintu cu inscriptiunea: „Orasianii Brasiovului, Tributulu de recunoscintia pentu onóre si virtute. Oratorele cu unu glasu tremurantu reamintea faptele parintelui Balintu, tata 'lu dnei Hodosiu si depunendu buchetulu in manile deale, adunarea erupse in vivate si aplause frenetice.

Banchetulu se prelungi pana la 1 óra dupa média nópte totu asia de animatu, de veselu si de doiosu. O multime de toaste se redicaru, unele mai importante de catu altele. — Una armonia, una fratietate de mostra intre romanii de tóta plas'a fú parol'a ce o intinse banchetulu la toti romanii. Intr'unu toastu, basatu pe ecteni'a: „Si pentu unirea tuturor“. S'a recomandatu din adunculu animiloru tuturor fratiésca concordia nationala in bine cá si in reu, cu tóta abnegarea de orice alte interese, ceea ce singura ne va poté incununa opulu ferioirii si inaltiarri pe pamentu! Cu acésta se saluta tóta fiinti'a adevertatu romanésca! — Nemica nu veni a neliniso. —

Ilustrii óspeti, luandu concessiune dela noi, ne disera; nu ve uramu nópte buna, ci totodeuna diu'a buna, ca-ci sórele romanismului este la resaritul seu.

Aplause si vivate entusiaste primí acestu semnu de bonu auguru si nóptea de 19 Sept. va fi nestérsa din memori'a Brasiovului. —

Clusiu 30 Sept. Esc. Sa d. comisariu regiu, indata dupa reintórcerea sa din calatori'a sa facuta prin Transilvania si inca astadata si prin muntii apuseni pana la Detunata, porní a dóua di catra Pest'a, de unde se va abate la Casiovi'a in negótia private si póte pe 28 se va reintórcé in Clusiu. —

„H. Ztg.“ aduce unu telegramu din Pest'a 2 Oct. de cuprinsu, cumca prin unu emisu alu r. ministeriu de justitia alu Ungariei se disólve curtea suprema de casatiune transilvana din Clusiu in 31 Dec. si din 1 a Ian. 1868 tabul'a r. septemviralu ungrúesca isi va latí activitatea cá curte suprema de casatiune si preste Transilvania. Lucrurile mergu preste tóta asteptarea totu mai rapede in noiéntu politice centralismului din Pest'a si inca dupa liberu arbitriu fara catu de pucinu respectu la autonomi'a Transilvaniei, la puterea legiloru ei si la inlesnirea poporului intru administrarea aprópe a dreptatii. —

Cetimu prin diurnale, ca universitatea nationalii sasosoi inca se va poté readuná in Nov. In caus'a judeciiloru apelative s'a facutu destula vorba pana acum, ca séu se fia 3, la M. Osiorheiu, Sibiu si la Clusiu cate un'a, séu se remana cá si in tempii antemartiali numai tabl'a r. dela M. Osiorheiu. Noi nu ne am datu parerea, pentruca unde vointi'a de mana cu sil'a ocupa locul ratiunii si alu respectarii, descoperirea opiniiloru resuna indesiertulu libicu si cobicu. —

Mintelu Gherlei 27 Sept. In 22 Sept. a. c. cam pre la diumetate la trei óre dupa amiédi unu focu infricosiatu prefacu in censusa 24 de case din comun'a nóstra impreuna cu tóte cerealele ce le aveau acei neferioiti, asia catu remasera in intielesulu celu mai strinsu alu cuventului proletarii, si de nu se voru face oatu mai curendu pasi cuviintiosi pentu meliorarea sortiei acestoru neferioiti de oatra organelu competente, séu voru luá lumea in capu, — séu in estrema necesitate voru fi siliti asi vinde séu zalogi mosiile pre la evrei, oari cu ochii lui Argus cauta atari momente spre a le

folosi in interesulu lor, — din ghiarele carora nu le voru poté scóte in veci. Dorere canimene dintre cei daunati prin focu nu fú asecuratu. Indesiertu le esplica omulu folósele asecurarei, ca-ci 'ti response: ca dóra ne a feri Dumne-lien. Pana in momentul candu scriu aceste siruri nu se scie din ce s'au escatu foculu — Unii dicu ca din pipa destulu atata, ca se aprinsa siu'a unu economu in vecinatatea Sp. d. Teodoru Breharianu v. comite in Solnocu interioru, carui'a asemenea i causá foculu o dauna nespusa, din ferioire inze cas'a fiindu acoperita cu scanduri a ramasu cruciata de focu. — Lips'a cea mare de apa, precum si confusiunea poporului in atari casuri candu fiacare cauta de ale sale lasá foculu se graséza dupa placu, si intru adevetu tóta comun'a ar' fi adi prefacuta in censusa, de nu ar' fi alergatu dela Gherl'a cu pusele de apa, cu ajutoriulu carora se puse capetu focului ce nu voiea a mai incetá. Nu potu lasá neamentita fapt'a cea marimósa a P. S. D. Ep. alu Gherlei, care in diu'a acea fatale tramise numai decatu caii sei de au caratu apa, érá in diu'a urmatória s'a induratu in persóna a veni in comun'a nóstra, unde cu cunoscut'ai afabilitate mangaiea pre cei referioiti si totodeodata si-a aratatu in fapta iubirea cea parintésca catra fii sei admanandu subscribulu 100 fl. v. a. spre impartire intre cei neferioiti, ceea ce se si facu in cointielegere cu judele cerocalu Sp. D. Miklos Rátz si cu primarii comunei conformu dorintiei Iustritatei Sale, — pentu care fapta marimósa cutéza subscribulu in numele celoru neferioiti ai aduce si pre acésta cale cea mai adunca multiamia fiasca, pof-tindoi dela atotu puterniculu Ddiu viétiá indelungata spre a poté fi si de aci inainte parintele celoru lipsiti si neferioiti. Dè Ceriulu cá exemplulu prea bunulu nostru parinte sufletescu se'lu imitéza si altii carii din indurarea lui Ddiu se bucura de o stare materiale mai buna. —

Petru Godoleanu.
parochu gr. cat. a Minteului.

UNGARIA. Dupa unu restimpu de vr'o 3 luni de dile, in care timpu 'si luara ventu partitele Ungariei a se mostrá intre olalta si a-si pune in campana principiale si valórea lor, se reincepu diet'a.

Prim'a siedintia din 30 tienú numai 1/2 óra. Presidintele dupa o scurta cuventare de deschidere proceze a face cunoscutu camerei totu ce s'a intemplat in restemplulu vacantie. Deputatii de nou alesi, locurile vacante, pentu esorierii nóue de alegeri, multe petitiuni sosite se mai facura cunoscute, intre cari marita atentiune petitiunea Aradului in caus'a nationalitatii, in care se róga comitatulu, cá acésta printr'o lege ecuitabila se se reguleze catu mai curendu; petitiunea comitatului Sarosiu cere regularea reportelor intre deregatoriile municipali si form'a de regimu parlamentaria pre lunga supastrarea drepturiloru de autonomi'a municipalitatiloru. Min. de fin. Lonyai descopere camerei, ca regimulu i-a succésu a fipsá modalitatile pentu contragerea unu imprumutu. Spre esaminarea acestui obiectu se dede insarcinare comisiunii de 15. Imprumutulu se fia de 40—60 milióne. Camer'a primí cu aplausu obiectulu imprumutului. — Oficirii honvedu inca isi asternura petitiuni pentu postari si pane.

Diurnalele observatóre scriu, ca maiortatea dietei nu are in tíera neci o popularitate si vreo 90 de oficiali, cá organe ale regimulu isi pléca capetele de vóie de nevíie la maiortate cá si sub sistem'a Schmerlingiana. Cu tóte acestea maiortatea a ramasu totu omnipotentá si provincialii se potu loví cu capulu de pétra ori cu pétra de capu, ca nu ei, ci deputatii maiortatii voru face legile.

Sorisorile lui Kossuth si manifestulu catra alegatorii din Vatiu, dimpreuna cu polemiele, ce se incinsera intre diurnale spre a depopularisá principiale lui Kossuth; descoperirile si dovedile aduse de br. Kemény in „Pesti Napló“, cumca Kossuth s'a aruncatu inca in 1849 in braciule Rusiei; mesurile asprite ale regimulu spre a nadusi simpatiile Kossuthiane; principiale Kossuthiane, ca Ungari'a se espune la celu mai mare periculu alu esistintiei sale cá atare, déca primésce invoirea cu Austri'a intr'o epoca, candu Germani'a si unesce elementulu si nu va a odihui pana candu nu va vedé pe nationalii sei unificati; candu principiulu nationalitatiloru apearatu de Franci'a, Germani'a si Itali'a da perspective de intrunirea elementelor si in Orientu;

tóte acestea sunt totu atatea obiecte, cari nasou unu felu de troma inpartit'a si liberala estrema, care de s'a si mai imputeritu cu vreo 9 deputati, ea inse va servi numai de unu deresu la pertractarile dietale, si partit'a lui Deák, protipendatii tiei, isi voru faou tréb'a chiaru si candu steng'a ar' incercá vreo revolutiune prin mediulooirile lui Kossuth, cum se mai facú asemene si cu Rákoczy, si maioritatea va deveni totu ceea ce a fostu si ceea ce o prediseramu inoa inainte de acést'a cu vreo 4 ani. —

Discursulu

D. A. Papiu Ilarianu,

rostitu la redeschiderea curtei de casatiune si justitia.

(Urmare.)

B) Responsabilitatea civila.

„Dara ce e de facutu cu actiunea civila ce s'ar intentá unui functionariu administrativu pana la facerea legii speciale? Unu functionariu administrativu prin unu faptu alu administratiunei sale, faptu care ar' puté se nu fia crima nici delictu, aduce unu prejudiciu civilu; cum se va repará acestu prejudiciu? In puterea constitutiunei, nu mai inoape indoiéla, oa partea vatamata póte, deadreptulu si fara nici o autorizatiune prealabila, trage in judecata civila pre functionariulu administrativu pentru fapt'a administratiunei sale.

„Dara cari suntu casurile si oare e procedur'a acestei urmarii civile?

„Constitutiunea dice, ca casurile si modulu urmaririi se voru regulá prin anume lege.

„Asta lege inoa n'o avemu?

„Ce e de facutu pana atunci? Vomu urmá ore legii comune? Inse constitutiunea chiaru prin aceea, ca a lasatu unei legi speciale a regulá casurile si modulu acestei urmariri, a derogatu legii comune, intocmai precum si procedura civila a derogatu legii comune prin dispozitiunile speciale ce are pentru actiunea civila ce se intentá asupra judecatorilor. E evidentu ca, precum procedur'a civila pre judecatori, de asemenea constitutiune, abrogandu autorizatiunea prealabila, a voitu se garanteze pre functionarii administrativi prin o lege speciala contra sicaneloru posibile ale particulariloru cari, dupa legea comuna, ar' puté prin actiuni civile neterminabile se paralisese administratiunea publica, se'i impedece activitatea, si se'i deprime tóta autoritatea si prestigiulu necesariu. Intr'aceea constitutiunea nóstra, déca creéza unu provisoriu in privirea responsabilitatei ministriloru, incatu pentru functionari, ea se marginesce a derogá legii comune, pindu in vedere o lege speciala; éra acésta lege speciala nefiindu nici pana astadi facuta, se póte sustiené ca noi, in acésta privire, ne aflamu, din nenorocire, intr'unu adeveratu juristitu.

„Se speramu oa, dupa dreptulu de initiativa de care se bucura astadi camer'a cá si guvernulu, cea dintai sesiune a adunarei legislative se va grabí a pune capetu acestei anomalii.

„Dupa ce principii ar' trebú facta acésta lege speciala de urmarire civila?

„Inainte de tóte, se nu perdemu din vedere ca urmarirea civila contra functionariloru administrativi e o adeverata actiune recursoria civila contra acestoru functionari. Prin urmare, legea speciala asupra acestei actiuni va cautá a fi analóga legii procedurii civile asupra actiunei recursorie contra judecatorilor.

1. „Casurile responsabilitatei civile. O lege speciala va enumerá ea ore tóte diversele ca suri particulare de responsabilitate civila, ori se va marginí a consacrá ore-cari regule generale? O enumeratiune completa a casuriloru particulare e imposibila. Prin urmare, nu remane decatu enunsierea eatoru-va principii generale, cari simbraoisieze, directu séu indirectu, tóte casurile de responsabilitate civila.

„Acést'a e sistem'a adoptata de codicele civile (art. 998 si urmatorii) pentru responsabilitatea civila comuna. Totu dupa acestu principiu generalu alu codicelui civilu e regulata in procedur'a civila (art. 305 si urmatorii) responsabilitatea civila a judecatoriloru. Totu acestu oata a serví de baza si legii responsabilitatei civile a functionariloru administrativi, in ceea ce se atinge de casurile responsabilitatei lor.

„Acésta sistema a codelui Napoleonu, adoptata de tóte legislatiunile civile moderne atara de cea prusiana, in practioa nu a datu vreodata locu la vreunu inconvenientu seriosu.

„Asia dara, norm'a fundamentala a determinarei casuriloru de responsabilitate civila a functionariloru administrativi, va fi codicele civile, care la capulu despre delictu si quasi delictu, dice: „Ori ce facta a omului, care cauzeza „altui'a prejudiciu, obliga pe acela din a carui gresiéla s'a ocazionatu, a'lu repará. Omulu este responsabilu nu numai de prejudiciulu ce a causatu prin fact'a sa, dara si de aceea ce a causatu prin neglijentia séu prin imprudentia sa.“

„In acestu principiu alu legii civile, diace si responsabilitatea civila a functionariloru administrativi. In generalu nu se cere intentiune rea, frauda, séu dolu, pentrucá se aiba locu responsabilitatea civila a functionarului. Prejudiciulu adusu din erórea, din neglijentia s'au imprudentia functionarului, deschide drumulu actiunei civile asupra lui, si da locu raspunderei; ca-ci, in adeveru, nu e dreptu se suferé oineva din caus'a erórei, neglijentii séu imprudentiei acelor'a, caroru s'a incredintiatu interesele tuturoru. Acestu principiu generalu aplicatu la responsabilitatea functionariloru, dupa noi, n'ar' trebú se suferé decatu o singura modificatiune in casulu candu e vorb'a de eróre de dreptu.

„Unu functionariu administrativu interpretandu reu legea, aduce paguba cuiva. E supusu raspunderei civile? Juristii distingu, aparandulu pentru o eróre de dreptu scusabila, condamnandulu pentru cea nescusabila. Erórea de dreptu se considera scusabila, déca in spriginulu interpretarei cei greite se potu invocá motive seriose si importante, cari puteau se'lu aduca in eróre. Aru fi nedreptu a supune pe unu functionariu raspunderei civile pentru asemenea eróre de dreptu; ca-ci nu se póte pretinde dela unu functionariu cá se intielega legea totudeun'a precum o va fi intielegendu outare tribunalu inaintea caruia ar' puté fi trasu in judecata pentru eróre de dreptu. Teori'a contraria care aru supune pe functionariu raspunderei civile pentru veri-ce eróre de dreptu, ni se pare nu numai nedrépta dara si prejudiciósa adeverateloru interese ale statului, pentrucá aru impedece actiunea puterii esecutive; agentii acestei puteri adeseori n'aru mai indrasní a luá mesurile cele mai utile si neapérate, de frica se nu provóce asupra si o serie de actiuni civile. Asia dara erórea de dreptu fia si reala dara scusabila, nu póte dá locu actiuni civile. Acést'a e unic'a restrictiune ce amu aduce noi principiiulu generalu de responsabilitate enunsiatu in codicele civile. Incatu pentru erórea de factu, care provine nu dintr'o dispositiune indoiósa a legii, ci din lips'a de bagare de séma, din neglijentia curatu materiala, aceea trebue se dá locu raspunderei fara deosebire; si cu dreptu cuventu, ca-ci bagarea de séma, studiulu, esactitudinea suntu datorii alu functionarului, si nu e nici o ratiune care se justifice aপরera lui de raspundere pentru prejudiciulu ce provine din neglijentia datoriei sale.

Drepturile statului si ale particulariloru trebue a fi agerate nu numai contra relei credintie, dara si contra neglijentiei. Ce aru deveni aceste drepturi, déca ver-ce functionariu le-aru puté calca in pitiore, fara raspundere macaru civila, prin nesciintia séu lipsa de zel!

„Unu functionariu administrativu aru puté ore invocá pentru scusarea faptei sale, ordinulu superiorului seu. Ordinulu ilegalu alu superiorului redica responsabilitatea agentului in urmatórele conditii: 1. Déca inferiorulu datorá supunere ierarchica. 2. Déca ordinulu éra relativu la cause de atributiunile superiorului si in fine 3. Déca inferiorulu ignorá ilegalitatea ordinului. Astfelu agentulu inferioru nu mai e responsabilu din momentu ce ilegalitatea ordinului ce a esecutatu éra indoiósa. Dara candu ilegalitatea e invederata, elu n'aru mai puté invocá bun'a credintia, elu aru fi raspundietoru. Unu superioru ordoná inferiorului sustragerea unui actu; unu oficiaru alu starii civile ordoná subalternulu seu falsificarea unui actu de nascere. Ilegalitatea ordinului e evidenta, agentulu ce l'aru esecutá n'aru mai puté invocá supunerea ierarchica. Inainte de tóte, supunere legii. Aceste principii suntu recunoscutu si aplicate si in codicele criminalu, art. 99 si 159.

„Numai dóne casuri mai insemnamu din jurisprudentia, in privirea responsabilitatei functionariloru administrativi: a) Aotele de administratiune ce potu trage dupa sine raspundere civila, nu trebue confundate cu decisiunile legale prin cari administratiunile publice aru paté a atinge interesele private. b) Din momentu ce

unu actu alu unui functionariu administrativu, e aprobatu formalu de ministeriu, functionariulu nu mai raspunde; raspunderea tóta privesce pre ministrulu ce a aprobatu; mai alesu candu actulu functionariului nu érá definitivu fara asemenea aprobatiune, precum e cu functionarii administrativi, cari nu dau decatu avise, pareri.

„Resumanduse: casurile responsabilitatei civile a functionariloru administrativi diace in principiulu asediatu in art. 998 si urmatorii ai codicelui civilu, cu unic'a restrictiune ce resulta din natur'a acestei responsabilitati, in privirea erórei de dreptu. In generalu, nu numai fraud'a, dara si erórea deschide drumulu acestei actiuni.

(Va urmá.)

Cronica esterna.

Prinderea lui Garibaldi.

Lui „Triester Ztg.“ i-se scrie din Florenti'a cu datu' 25 Sept, cumca sufletu de omu nu asteptá nici presimtia prinderea lui Garibaldi, fiinduca tóte depeiele private de cuprinsu politicu érá oprite din partea regimului si „Gazeta of.“ fú cea de antaia, care descoperi acestu evenimentu in momentulu, candu Garibaldi se aflá escortatu de carabinieri si militari pe trenulu separatu si trecuá prin curtea trenului de Florenti'a catra Alesandria. Consiliulu ministerialu ad. decise in 24 demaneti'a internarea lui Garibaldi si tramise 2 oficii mai'nalti din pretoriulu generalu la Arezza cu ordine, cá se provóce pe Garibaldi, se-si dá parol'a de onóre, ca abdice de or-ce incercare de a face irumpere in statulu papalu, éra nevrendu se faca acést'a indata se faca pasi spre alu prinde si alu straporta la Alesandria. Oficirii nu aflara pe Garibaldi la Arezzo, care inaintase la Sinalunga, de unde vrea se irumpa in statulu papalu. Oficirii isi implinira ordinea si intalnindu pe Garibaldi la Sinalunga ilu provocara se abdica dela totu planulu lui. Elu inse neidecumu nu se invoi si asia lu prinsera, lu dusera, la Sienna si de acolo la Alesandria. Numai dupa armédu pe la 5 ore sosi scirea la Florenti'a, cumca Garibaldi e priusu si straportatu. Deputatii din steng'a, cari se aflá in Florenti'a indata se adunara in palatiulu vechiu si ridicara protestu in puterea statutului de deputatu, ceea ce érá si Garibaldi, in contra are starii primulu erou alu secului. — Indata ce se imprastia scirea despre arestare in publicu, incepura in Florenti'a junii si Garibaldianii a desarmá vigiliile gardei nationale luandu puscile si incepundu a face tumultu, care incepú a lua dimensiuni amenintatórie, incatu pe la 8 ore cavaleri'a se aflá silita a pasi la mediuloou cu patrólele de infanteria crucindu in tóte directiunile capitalei. Tóte garnisónele fura consemnate in casarme. Pe la 9 sér'a deodata se aflá o multime de poporu dinaintea locuintei min. Ratazzi, care euptu strigate: mórte lui Ratazzi“ aruncá petri in ferestrele cortelului presiedintelui de ministri Ratazzi. Cavaleri'a grabi aici, imprascia poporulu si arestá corifeii, ce strigau fara dumerire. O parte din poporu inse merse la prefectura si dintr'o bolta aprópe luá armele, se dusera la ministeriu de interne, incepura a strigá: „Se traiésca Garibaldi, noi vremu Rom'a!“ Diosu cu tradarea! Intr'aceea ostasimea pasi numerosa din tóte partile si imprascia poporulu: — Cine scie, pana acuma ce voru fi mai intreprinsu Garibaldianii, cari se aflá in numeru fórté mare.

Scimu oa Garibaldi fú in 27 strapurtatu indata dela Alesandria si Genua la Caprera tocma pe candu se tienea meetinguri prin tóte cetatile Italiei, aducundu cencluse pentru liberarea Romei si restitutiunea ei de capitala a Italiei, dechiarandu de tradatori pre toti aceia, oari ar' eutezá a denegá Romaniloru dreptulu de a 'si reocastigá libertatea si a se reuni cu marea familia a Italiei. Din contra dechiara meritati de patria pe toti cei ce voru intinde mana de ajutoriu pentru de a inteti liberarea Romei. Meetingurile formara si comitete pentru Rom'a decidendu a tramite lui Garibaldi ovatiuni si gratulatiuni, ér' strainii ce ar' incerca intrevenire ii dechiara de dusmanii patriei. Ce voru face noua respectivele meetinguri, candu voru audi de internarea lui Garibaldi, vomu vedé.

SERBIA. Belgradu. Lui „Hon“ i-se scrie din Belgradu, ca gen. Türr: calatorindu pe acolo fú primitu oficialuminte de catra principele si fú cercetatu de catra ministri si consuli, cá unulu ce calatoresce in calitate de generalu adjutantu alu regelui Italiei. E interesanta judecat'a lui Türr, ce o deda pe facia intr'unu cercu amicalu

despre partidele din Ungaria. Se luam aminte. „Eu nu pot analiza victoriile partidei lui Deák, dise Türr, pentruca nu-i cunoscuse fasele; inse in scurtu tempu, oatu petrecui in tier'a mea, am vediatu, ca natiunea incepe a se desteptá si partid'a lui Deák un'a dintre cele 3 din tier'a, dice: stamu pe locu! si deca vomu fi siliti se pornim, se o facemu acést'a numai cu incetulu.“ Steng'a a primitu constitutiunea de acumu si ea dice: trebuie se ne grabim a imbunatati catu se póte mai multu si a ne intemeia libertatea pre o basa duratoria.

A 3-a partita, stang'a estrema, dice: eu nu am votatu nemica si vreu totulu. Mai incolo dice acést'a partita: n'avemu convingere, ca starea de facia va dura. Aceste 2 partide din urma dorescu invoirea cu nationalitatile. Despre ide'a partidei lui Deák care s'a schimbatu dela 1861(?) incóce numai atat'a potu dice, cumca c. Andrássy vré se faca tóte pentru invoirea cu nationalitatile, totusi suptu conditiune, cá integritatea tierai se nu se jignésca (ad. supremati'a se nu suferé scadiementu). In fine so plange Türr, ca cu parere de reu vede, ca unii dau explicare calatorie'i s'ale, cá cum ar' fi tramisu de regimulu italianu, séu chiaru de catra Napoleone, cu o misiune incredintata. — Ar' fi tempulu a ne desteptá din visurile acestea fabuloase, care numai catu facu din individi animi slabe si pre natiuni le légana, cá se cadia ér in letargia. — Se se incrédia fiacare in dreptulu si in puterile sale si se n'astepte, ca lupulu isi va schimbá si naravulu cu perulu.

ROMANIA. Bucuresci, 27 Sept. „Monitorulu“ insira pe scurtu, ca joi intruni Alteti'a S'a Domnitoriulu Carolu I la més'a s'a pe princip. Ipsilanti, pe cons. actualu de statu alu imp. Rusiei d. Botianoff, D. D. W. Sturdza, presied. curtii de casatiune, pe D. D. Mavrogeni si I. Cantacuzinu fosti ministri si alti functionari. Dupa acést'a referese numai pe scurtu despre ultim'a siedintia a societatii academice romane, pre catu publicaramu si noi. Totu „Monit.“ comunica, ca Domnitoriulu a primitu o scrisóre autografa dela imp. Napoleon fórté afectuósa pentru Domnitoriulu si tier'a. —

„Romanulu“ insira toastele, ce se tienura in 13 Sept. a. c. in memori'a luptei braviloru pompieri, dela délulu Spirei, candu o mana de ómeni in 1848 combatu pe turci. si ucisera din ei vreo 400; una mana de omeni a luat lupta cu 10 mii turci.

Celu mai antaiu toastu fú redicatu de min. presied. Stefanu Golescu pentru Mari'a S'a Domnitoriulu romaniloru. Colonelulu Adrianu, min. de resbelu reaminti maretulu faptu eroicu alu pompieriloru, care a redicatu stim'a natiunii romane in ochii lumei. D. Costaforu, comandantele pompieriloru capitalei, respunde min. de resbelu, ca pompierii de acumu sunt gata la asemenea sacrificia condusi de asemenea simtieminte si sacrificia pentru patria cá si eroii dela 1848, cari au datu peptu cu unu numeru de 10 ori mai mare de inimizii ceea ce suntu gata a face si ei si bè pentru corpulu pompieriloru.*)

Min. de resbelu descopere, ca Domnitoriulu pentru ocaziunea acestei serbari va inainta 2 oficii din corpulu pompieriloru si va amnestia mai multi pompieri, cari se afla suptu pedepse corectionari. Aclamarile pentru Domnitoriulu erau entusiastice. S'a mai inchinatu pentru armat'a romana, pentru guard'a nationale, sor'a armatei regulate, pentru inspectorulu gardei nationale, pentru societatea academica romana, si in onórea celoru cari stabilescu unitatea spirituale a tuturor romaniloru.

Dupa acést'a d. Hodosiu, membru alu societatii literarie, ridicandu unu toastu, se exprima camu in terminii urmatori:

Domniloru!

Redicu toastulu meu intru sanatatea celoru cari lupta pentru limb'a romana.

Singuru poporulu romanu este despre care istori'a a insemnatu ca „mai multu s'a luptatu pentru limba de oatu pentru vietia.“

Lupta inse a fostu dupla. Lupta pe campulu literariu, si lupta pe campulu de batalia.

Unitate in aceste lupte la inceputu nu era. Romanii se luptau impartiti, dara toti luptau. Asia cei din Maremu'esiu sub Memmorutu,

*) Pompierii au fostu cam dóna suta optuieci inchisi in casarma. —

cei din Banatu sub Claudiu, cei din Transilvania sub Gelu si asia mai departe.

Resultatulu ilu scimu. O! si ce resultatu stralucitoriu ar' fi fostu, candu toti ar' fi luptatu ntr.una unire.

Asia si pe campulu literariu. Dar' aiei am ajunsu la una unitate, precumu limb'a ne este una. In litere, in spiritulu suntemu uniti: si asta ne a costatu lupta s. o. l.

Avem se mai luptamu anca.

Se traiésca cei cari lupta pentru limba.

Simpatice strigari de urare respunsera acestui toastu.

Apoi d. Romanu, membru alu societatii literarie, purta unu toastu camu in modulu urmatoru:

Domniloru!

Cu tóte ca de cateva dile suntu camu indespusu, nu me pociu retiné totusi de a descoperi sentimentele mele, miscatu fiindu si eu de emotiunea dilei.

Vediendu in asta stralucita adunare pre presintantii tinerei institutiunei, a gardei nationale, vedu bratiile Romaniei, si atunci sufletulu meu, si aduce aminte de timpurile cele gloriose ale istoriei romane, candu in dilele lui Stefanu celu Mare si ale lui Mihaiu Eroulu, in anele Romaniloru, ardea foculu sacru alu iabirei de patria.

Urmat'au timpuri fatale, candu dusmanii natiunei nóstie credea si afirmau, ca acelu focu sacru s'a stinsu din anele romaniloru si ca braciile Romaniei sunt enervate. — Dar' venira, domniloru, dile mai bune candu nemuritorii pompieri la 1848, dovedira lumii, ca acelu focu sacru nu s'a stinsu, ca braciile Romaniei sunt inca vigurose. Si mai e inca una dovada viva, domniloru, ca acelu focu sacru arde. . . . acést'a e maretulu faptu, ca ambele tieri surori despartite prin riulu Milcovulu, s'au facutu una prin unirea si patriotismulu filoru sei.

Faceti, domniloru, cá acelu focu sacru se nu se mai stinga, nutriti'lu, paziti'lu neincetatu, cum facea verginile vestale ale Romei vechie. Noi inca cei de preste Carpati, acelu focu divin vomu redicá altarile in anele nóstie, cari batu, palpitéza cu neastimperu mistuite de unu doru. Nu me veti intrebá, carele e dorulu ce le consuma; ca-ci dvóstra, fratii nostri trebuie se o sciti, pentruca o simtiti.

Milióne tienu ochii atientati asupra dvóstra, sunt convinsu ca veti respunde la asteptarea comune candu patri'a va cere ajutorulu braciiloru dvóstre.

Fiindu solemnitatea acést'a consacrata intru memori'a si onórea pompieriloru romani, eu, nefacandu astadi osebi intre braciile Romaniei, ori care ar' fi portulu séu numirile lor, inchinu „se traiésca ostirile romane!“

Aclamatiuni pline de iubire si patriotismu respunsera cuvintelor d. Romanu. (Va urmá.)

Nr. 70—1867.

2—3

Publicare de concursu.

Pentru 2 stipendia Romantiane cate de 315 fl. v. a. alui Vasiliu Popu si Georgiu Vladareanu, — pentru 2 stipendia Romantiane de 84 fl. v. a. alui Iliariu Popu si Ioane Ventila, pentru 6 stipendia totu Romantiane de 63 fl. v. a. alui Iosifu Stupineanu, Ioane Flore, Demetriu Munteanu, Alecsandru Comanescu, Patriciu Barbu si Isidoru Chetianu, — pentru 4 stipendia totu Romantiane de 60 fl. v. a. alui Gabrielu Popu, Samuilu Radu, Ioane Montani si Filimouu Ilea, — precum si pentru 1 stipendiu Bobianu de 52 fl. 50 fl. v. a. alui Demetriu Trutia parte prin absolvarea respectiviloru, parte prin mórté si departare, devenite vacante, pana in finea lui Octobré st. n. prin acést'a se publica concursu.

Concurentii la aceste stipendia voru avé pana la prefaptulu terminu a-si susterne la subinsemnatulu Ordinariatu Metropolitanu gr. catolicu concursale sale cu testimoniale necesarie provédute, si adica: Testimoniulu scolasticu s'au in origine, s'au in copia autentica, — ér' celea de paupertate pre bazea normelor si prescrielor in acést'a privintia sustatorie, pre lunga subscrierea antistiei comunale si a parochului respectivu cu sigilulu comunale si parochiale, — catu si cu subscrierea vreunui oficialu politicu de cercu, ér' in cetati si opide cu subscrierea parochului si a antistiei cetatiene si opidane provédute. — Blasiu 23 Septembrie 1867.

Din siedintia consistoriale.

Nr. 1.

2—3

CONCURSU.

Pentru statiunea vacanta de invetiatoriu de a trei'a clasa normala in comun'a gr. cat. Tohanulu vechiu, cu care se afla impreunatu unu salariu fixu annalu de 300 fl. m. a. cu percepere decursiva pe fiacare luna regulatu, se esorie concursu fara tiermurire la diecese. Competitorii au se dovedésca: a) seu ca suntu teologi absoluti séu oa au absolvatu cursulu pedagogicu cu succesu bunu; b) ca pe lunga o latita cunosointia a limbii romane posedu binisioru si cunosointia a limbii maghiare si germane si intrunescu tóte calitatile recerute si pentru Directore la scóla, care oficiu e legatu de acést'a statiune. — Petitiunile se se adreseze pana in 20 Oct. st. n. prin On. Redactiune a „Gazetei Transilvaniei“ la

Efori'a scolaria din Tohanu vechiu.

Licitatiune.

Dupa conclusulu veneratulu consistoriu metropolitanu in Blasiu din 2 Septembrie 1867, la 12 Novembre 1867 c. n. se va vinde cu licitatiune in comun'a Catu, cottu Albei de diosu, de catra inspectoratulu dominiului seminariuale alu archidiecesei gr. cat.

1. Fundulu internu soptu Nrii topogr. 367 si 369, cu casa de pre elu, edificata cu 5 incaperi si suptu aceste unu celariu — pivnitia — bollita, lunga 5, larga 2 1/2 orgie, si 8 urme inalta, cu una caméra langa ea, si cu mai multe superedificate, precum culina, grasdu s. a tóte din materialu solidu, pre acclasi fundu aflatóric.

2. Mosia dela campu, tienutória de fondula si de casa'amintia in pnt. 1, carea costa cam din 17 juguri (Joch) pamentu aratoriu si fenatin, in 48 partiele, intre 4 vinie la locurile cele mai de frunte pentru renumitulu vinu dela Catu.

Pentru orientarea deritoriloru a cumpara dela licitatiunea nóstra, se adauge, ca realitatile licitande si amintite in punctele precedente, fóste óre candu ale locuitorulu Sebastianu Mutu, in an. 1864 s'au estimatu de catra comisiunea judecatorésca la 2355 fl. v. a. acést'a catime se va lua acum in consideratiune numai pentru determinarea si depunerea vadiului de catra licitanti, inse se voru vinde si cu pretiuri mai scadiute dela suma preindegetata estimatiia.

3. La intemplare, candu nu se va afla unu comparatoriu singuru pentru tóte realitatile premise, acele se voru vinde si in de osebi, séu cate una, adica fundulu internu cu superedificatele, fiacare deosebi, dara totu numai cu licitatiune.

Informatiune mai de aprópe si detaliata despre cele mai susu descrise se póte castiga dela provisoratulu bunului seminariuale in locu.

Catu in 12 Septembrie 1867.

Pentru inspectoratulu bunului seminariuale.

Teodoru Colbasiu,
provisore.

2—3

BEIMEL et HERZ

Pest, Landstrasse Nr. 3,

si recomanda depositulu seu de capetanie sustatoriu de 11 ani, de **sapunu Apollo**, (Apollo - Seife), care dela 15 Augustu este impreunatu cu depositulu renumiteloru

Luminari Apollo

de tóta sórtea si in catatime deajunsu.

Subscriii se roga pentru acordari catu se póte de numeroase si apromitu implinirea comisiuniloru date cu cea mai mare promptetia.

Beimel et Herz,

5—6 (g.)

Pest, Landstrasse Nr. 3.

Cursurile la bursa in 4. Oct. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 96 cr. v.
Augsburg	—	—	122 „ 25 „
London	—	—	124 „ 85 „
Imprumutulu nationalu	—	—	55 „ 20 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	58 „ 10 „
Actiile bancului	—	—	680 „ — „
„ creditulu	—	—	173 „ — „